

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Secundu[m] est accelerationis perfectio virtuosa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Ber. De sctō Marculfo

Collaudabūt

multi sapiētia ei⁹. Eccl. xxxix.
Sicut dicit sapiens. Eccl. xxvij.
Sapiēs in populo hereditabit honorem
Datur enim proprie sapientia cognitio
diuinorū affectiua ⁊ amorū inductiua. Un
dicit sapiētia q̄si sapida scia. Sapiētia em̄ vt
est donū spūsancti ⁊ vt frequētē sumit
in scriptura vbi cōmēdat sapientia inclu
dit ipam charitatē p̄ quā hominī sapiēt
diuina. Un sicut sapientia p̄mo ponit in
ter dona spūsancti. Esa. xj. Ita Gal. v. po
nitur charitas p̄ima inter fruct⁹ spiritus
Est q̄ ipsa sapia mltū honorabil atq; lau
dabil q̄ dñs dicit p̄ba p̄posita. Collauda
būt mlti sapiāz ei⁹. Que quidē p̄ba sūt p̄
sens intelligim⁹ de sapiētia beati marcul
fi. De q̄ sunt tria vidēda quibus appa
rebit laudabilis.

Primū ē sapie acceleratio grōsa.
Secundū est accelerationis perfectio
virtuosa.
Tertiū est perfectionis manifestatio
gloriosa.

Primū igit est sapie acceleratio gra
tiosa. Pōt em̄ de eo dici qd̄ de iōstia
dicit. Paral. xxxij. Cū adhuc puer
esset cepit querere deum. Ab etate nāq;
puerili cepit deuitare vaniloq̄a ceterorū
q; pueroz leuitates ⁊ iā morib; senil ap̄
parere. Cū autē tradit⁹ eēt studijs librari;
cito plurimū in diuinis p̄fecit litteris su
pra coetaneos suos ac p̄m datam sibi gra
tiam ac scientiā toto desiderio cepit ad
supernā anhelare patriam: ea quoq; que
diuine religionis erant auida aure percip̄
pere: memoriē cōmēdare: ⁊ sollicita p̄secu
tione p̄ficere satagebat. Et q̄si alter tobias
ab infātia sp̄ deū timuit. Ut h̄f. robie. ij.
Un patz accelerata inchoatio sue sapie
No sic dicit psal. Initiū sapie timor dñi. Et
Eccl. j. Radix sapie timere deū. Et Pro
uerb. xij. Sapiēs timet: ⁊ declinat a ma
lo: stult⁹ trāssilit ⁊ p̄didit: q; vitz sapiēs co
gitat de fine ⁊ sic cauet a p̄ctis. Prouerb.
xix. Esto sapiēs in nouissimis tuis. Scul
tus p̄o p̄sūptuose p̄didit d̄ lōgitudine vite
cū tñ ei⁹ sit certissima breuitas. Job. xij.
Breues dies hoīs sūt. Laudabilis autē
multū in brō marculfo fuit breuitas sa

piētie acceleratio p̄cipue p̄pter tria que
fuerūt in eo que in multis solēt esse impe
dimētū vere sapiētie ⁊ occasio stulticie.

Primū: est corpalis formositas.
Secundū: est tpalis copiositas.
Tertiū: est carnalis nobilitas.

Primū ē corpalis formo
sitas: licz em̄ statura pusillus esset aspectu
tñ erat decōr⁹: mēbroz q̄q; elegāti coapta
tōe cōposit⁹. Solet autē pulcritudo cor
poris multis dare occasiōē stulticie. Un
ezech. xvj. dicit dñs ad hierusalē. Habēs
fiduciā in pulcritudine tua fornicata es.
S; brūs marculf⁹ licz adhuc etate suuē
nis iāz tñ sensu ac morib; senior: nihil d̄ ex
teriori pulcritudine curauit: p̄siderās qm̄
sicut dicit Prouer. xl. Vanā est pulcritudo.
Et Eccl. xl. Vis caro fenū ⁊ oīs gl̄ia ei⁹
q̄si flos fenū. ⁊c.

Secundū est tpalis copiosi
tas. Rebr em̄ tpalib; affuebat q; multis
etiā sunt causa stulticie. P̄s. Prodigē q̄t
ex adipe iniquitas eoz. Brūs p̄o marculf⁹
oia tpalia p̄pter amorē d̄i p̄p̄sit. Phil.
ij. Quia arbitrat⁹ sum vt stercora vt cibum
lucrifaciā. Seneca. Aude hospes p̄tere
re opes q; nemo ali⁹ dignus deo est q; q;
opes cōtēpserit.

Tertiū est carnalis nobili
tas. Et magnis em̄ ⁊ p̄claris parentib; art
q; nobilissimis batocasinis ciuib; exort⁹
est. Solet autē aliq̄b; carnalis sua nobilit
tas dare occasiōē stulticie. Un Hiero.
in epla. Plerūq; nobilitas carnis ignobi
litate parit mēz. S; b. marculf⁹ d̄ carnis
nobilitate nihil curauit s; d̄ nobilitate mē
tis: vide si vis de nobilitate: infra: in ser.
d̄ brā Latarina pte. j. ar. j. Qm̄ igit brūs
marculfus occasiōēs habuit stulticie ⁊ tñ
viā sapiētie tenuit. Eccl. xxxj. Potuit trā
gredi ⁊ nō ē trāgressus: ⁊ faceret malaz nō
fecit. Iō sapia ei⁹ laudabilis est plurimū:
p̄f qd̄ bñ d̄ de eo. Collaudabunt multi
sapientiam eius.

Secundū p̄ncipale est ip̄i⁹ accelerate
sapie p̄uosa p̄fectio. Possim⁹ eq̄
dē de ip̄o dicere illd̄ Eccl. i. Quali
vas auri solidū ornarū omni lapide p̄cio
so. Vas in q̄ auri. i. charitatis diuine: de
q̄ auro dicit Apoc. iij. Suadeo tibi emere

aur ignitur pbatu: ornati iij oi lapide p
aoso. oi pte: virtus em lapis dr p p fo
liditate: virtuosus em firmus est z stabilis
inf pspira z aduersa. Preciosus aut dr p p
pe dignitate: qm ei p ptiu est inextimabi
le pmiu em pntis est felicitas. Qm autē
no de ql ber bti marculfi pte dicere pos
sumus: no specialit de tribus dicitur sumus
qbus apparebit pfectio sapie beatissimi
marculfi.

Pria e austeritas maceratōis corpāl.

Secda e benignitas affectōis fratnal.

Tertia e sublimitas deuorōis spūalis.

Prima est austeritas ma

ceratōis corpālīs. Poterat em dicere cuz

paulo illō. j. **L**oz. ix. **C**astigo. corp meū

z in seruitutē redigo. Erat qppe sibi au

sterus in victu qz ieiunij plurimis corp

aterebat. Plerūq nullis alijs cibis pter

q pane bordeaceo crudisqz vescebat her

bis. **I**te auster? in vestitu: qz tunica q vre

bas facias erat cilicā: vestes aut a daver

uecine pelles. **I**te auster? in somno z stra

tu. **N**o solūm cū lassitudo cogebat sonū

capies sup nudā humū lapide supposito

capiti fac. **E**xēplo itaq eius: studea

mus carnē macerare: qz sicut dr paulus.

Rom. viij. **S**i scdm carnē vixeritis mo

riemini. **B**tis itaqz marculfus nō sapitē

tiā carnis: s; sapientiā spūs habuit. **R**o.

viij. **Q**ui s; carnē s; q carnis sūt sapiūt: q

aut s; spūm q spūs sunt sapiūt. **N**ā pru

dentia carnis mors ē: prudētia aut spūs

vita z par. **Q**m sapientiā carnis inimica ē

deo: legi em dei subiecta nō est: nec em p

q aut in carne sūt deo placere non possunt

Hec ille.

Secda est benignitas affe

ctōis fratnalīs. **E**ph. iij. **E**stote inuicem

benigni misericordes. **B**enignitas aut fra

terne affectōis in brō marculfo apparuit

maxime ex tribus. **P**rimo ex diuitiāz di

stributiōe. **L**az q em erat in elemosinis.

Inopes sustentabat. ppijs suprib: pupil

loz z viduaz subueniebat necessitatib:

volēs q fieri pfect? chz discipulus: atten

dēs illud dictū saluatoris. **L**u. xij. **N**isi qz

renūtauerit oib q possidet nō pōt meus

ēē discipul? **R**es suas rotas pauperib?

distribuit: patriāqz domū reliqz vt sic pro

chz paup effect? chz p nob pauperez

factū seqret. **H**iero. ad exuperantiū. **N**u

dū chz iud? seqre: durū grāde difficile

s; magna s; pmta. **E**t **M**att. xij. **S**i vis

pfect? eē vade vede oia q habes z da pa

perib z habebis thesaurū in celo: z veni

z sequere me. **S**ecdo ei? benignitas fra

terna apparuit in aiaz instructiōe. **T**orū

em se ptulit ad fideles aiaz instruendas

qz maxime fecit in pago pstantino ad iul

sum bti viri possessoris tunc cōstā. epi.

Erat aut vir scūs pfūd? ingenio: disert?

eloq: virturū cultor: z viciōz extirpator:

z oim bonoz opez nō tā pbs qz exēplis

exhortator. **J**. **T**im. iij. **E**xēplū esto fide

liū ipso z puerlatōe. **T**ertio ex iniuria

rū remissioe. **N**ā cū semel p p leporē q ad

ipm p fugerat venator: qda supb? irreue

rēter atqz ptum aliōz eū allocut? fuisset:

corruens ex eā ad terrā adeo allisus ē vt

venter ei? discissus suis vacuaret intesti

nis. **H**ir aut di nō ad vlcitēdū s; misan

dū parat? ad eū veniēs māibz ppijs ex

ta ei? pminētia pterctās suo loco recedā

dit. **P**remissaqz oione ac sig cruc? sup eū

fectō eū ita icolumē reddidit acsi nibi ma

li p pessus fuisset. **L**u. vi. **E**stote misericor

des. **S**ic z p v? celest? misericors ē. **P**ez ita

q benignitas bti viri ex q manifestat? fa

ei? sapia: qz sic dr sap. j. **B**enign? est spū

ritus sapientie.

Tertia virtus oñdēs pfe

ctōez sue sapie ē sublimitas spūalis deuor

tōis. **D**euor? qppe fa dat sapia. **U**n de

sapia dr **S**ap. v. **P**reoccupat eos q se cō

cupiscūt. **E**rat aut b. marculf? vir deuor

t? oioni z lectōi iugit? insistēs. **U**n cū a iu

uentute sua famā audisset beati possessōz

ris pstanti civitat? epi viri scissimi eū de

uoro corde expetijt cuplēs ei? doctrinis z

exēplis instrui ar? cū eēt ānoz triginta cle

ricalē habitū ac dehinc ordines sacros p

qz ad sacerdotij gradū suscepit: ex q suscep

ptione deuotior sp idies effect? ē: z plura

postea monasteria pstruxit in qb cū alijs

qs exēplo pariter z doctria ad deū traxit

deuotissime deo seruauit. **E**t sic sp in vera

sapia pfect. **S**ap. viij. **I**nuocauit z venit

in me spūs sapientie. **E**t nos exemplo ei?

studeam? deuotis cordib? inuocare vt in

nos veniat spūs sapientie attendētes ex

Bb s

¶ Ser. de sc̄tissima

hortationē pauli ad Eph. v. d. Videte q̄
mō caute ambuletis nō q̄si insipientes s̄ vt
sapientes redimētes tps qm̄ dicit mali sūt
Propterea nolite fieri imprudētes s̄ itel/
ligētes q̄ sit volūtas di. Hec ibi. Et deus
xxij. Bēs absq̄ p̄silio z sine prudētia vti/
nā s̄berēt z intelligerēt ac nouissima pul/
derent.

Tertiu p̄ncipale ē p̄fectōis manife/
statio gl̄iosa. j. Reg. ij. Quicūq̄ ho/
norificauerit me dicit dñs) gl̄ifica/
bo eū. Qui autē p̄renūt m̄erit ignobiles
gl̄ificauit vtiq̄ dñs b̄m̄ marculfū in ce/
lo s̄ z apud hoies oñdit eū gl̄osuz z lau/
dabile p̄cipue triplici testimonio.

Primū est testimoniu diabolice cōsu/
rationis.

Secūdu est testimoniu hūane venerat/
ionis.

Tertiu est testim̄ n̄i diuine (tōis.
declaratōis.

Primū ē testimoniu dia/
bolice p̄futatōis. A multz em̄ obsessis de/
mones eiecit. Diabolū etiā i insula in spe/
femine sibi apparētē p̄fusus abire cōpulsit
Vide legendā. Ja. iij. Resistite diabolo
z fugiet a vobis.

Secūdu ē testimoniu hū/
mane veneratōis. Ab oibz em̄ vitēs in re/
uerētia hēbat z sūma laude efferebat: mo/
ritēs etiā turbas pp̄loz ad se veniētes ha/
duit. Inter q̄s etiā venerabilis vrbis cō/
stātie p̄sul laud⁹ aduenit. Lugebat q̄ oēs
de absentia rati viri. Post mortē etiā vsq̄
in hodiernū diē magna pp̄loz frequētia
iloco sepulture sue (vbi z in oīdie mōasti/
co diu vixerat) colit z venerat atq̄ lauda/
tur. Eccl. xliij. Laudem⁹ viros gl̄osos.

Tertiu ē testimoniu diui/
ne declaratōis p̄ opa mirēdosa. Curauit
em̄ illū venatore cui v̄eter dirup⁹ fuerat
vt dicitū ē: curauit etiā puez a lupi rabidi
morsu dilaceratū. Per hūc etiā data ē vti/
crosta isulanis i inimicos i multitudine q̄ui
veniētes. Itē cū tā mlro tpe corp⁹ suū sep/
pultū fuisz iuentū ē ita viuū hns vultū
actū viuifico foueret spū. Vide hec sup̄ di/
cta miracula in legēda. Hta p̄crea mira/
cula facta z sūt vsq̄ in hodiernū diē i lo/
co p̄fate meritis sc̄tissimi viri. P̄s. Scito

te qz dñs sc̄tm̄ suū mirificauit. Ex his ita
q̄ apper declaratio sue p̄tuoſe p̄fectōis: z
p̄ p̄ns sue p̄e sapie: p̄ quā bonitatē dinā q̄
gnoscēs p̄fusus studuit ipi dō amore sincer/
rissimo adherere. Eccl. j. Dicitio di bo/
norabil sapia. Ex q̄ vtiq̄ dilectōe sue cha/
ritate (vt d̄t Sic.) oēs p̄tutes gnāf. Sic
itaq̄ recte de eo dixim⁹: qz collaudabunt
m̄lti sapias ei⁹. Hūc itaq̄ tā venerabilez
virū dignis studeam⁹ laudibz extollere ve/
sic ei⁹ meritis donū p̄e sapie mereamur ac/
cipere: z cū eo tāde regnare i p̄petuū. amē

¶ Ser. De sc̄tissima cruce.

Ibi absit

Mglari nisi i cruce dñi n̄i i e/
tu ch̄i. Gal. vj. Prophe/
tica visio daniel q̄ scribit Daniel. iij. recte
exponi videt d̄ arborē ferē crucē. In q̄ p̄
phētiz sic dicit daniel. Videbā z ecce ar/
bor: in medio terre: z altitudo ei⁹ nimia:
magna arbor: z fortis: z p̄ceritas ei⁹ p̄m̄
gens celū: latitudo ei⁹ erat vsq̄ ad termi/
nos vniuerſe fre: folia ei⁹ pulcerrima: z fru/
ct⁹ ei⁹ n̄mi⁹: z efca vniuerſoz in ea: sub/
eā habitabāt aialia z bestie: in ramis ei⁹
puerſabāt volucres celū: ex ea vellebat
ois caro. Hec ibi. Ibi tāgūt duodecū sua/
uitates crucē. **P**rima qz in medio terre
vt vics sit cōmune oim̄ refugiu. P̄s. M̄/
perat⁹ ē salutē i medio fre. **S**ecūdo quia
fuit altissima i q̄ntū portās dei filiū. Am̄
broſi⁹. Sola digna tu fuisti ferre p̄cū fer/
culi. **T**ertia qz magna. s. i dignitate qz
filios di p̄signat: z reḡ celoꝝ eos dignos
oñdit. **Q**uarta qz fortis: qz p̄tuit por/
tas creas: z vectes ferreos p̄fregit. vt d̄t
p̄s. Prātemq̄ diaboli ad nihilū redēgit.
Quinta qz p̄cera vsq̄ ad celos z recta
qz celos ap̄tē z tāq̄ scala paradisi hūilis
ab imo i sublimē celoꝝ habitaculū trāſue/
bit. **S**exta qz lata i p̄tate qz p̄ totū m̄dm̄
extēsa. **S**eptima qz folia eius pulcerrim̄
ma. i. p̄ba z exempla p̄tutis in ea ostētia.
Octava qz fruct⁹ ei⁹ n̄mi⁹: vics hūani
generis salus z redēptio. **N**ona qz efca
vniuerſoz in ea. i. sp̄ualis gr̄e refectio que
p̄tute crucē tribuit: vel etiā ipe ch̄i⁹ qui
est abys oim̄. **D**ecima qz subter eā bai